

การศึกษาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคกลาง

นายอดิสรณ์ เรืองจ้อย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2550
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF TEACHERS' UTILIZATION OF LOCAL WISDOM IN THAI LANGUAGE
SUBJECT AREA INSTRUCTION IN THE LOWER SECONDARY LEVEL IN SCHOOLS
UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION
IN THE CENTRAL REGION

Mr. Adisorn Ruangjui

A Thesis submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Teaching Thai
Department of Curriculum, Instruction, and Educational Technology
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2007
Copyright of Chulalongkorn University

500422

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูในการเรียนการสอน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคกลาง

โดย

นายอดิสรณ์ เรืองจ้อย

สาขาวิชา

การสอนภาษาไทย

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลมนัสขันธ์ บัณฑิตยานนท์

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา เอี่ยมอรพรรณ)

.... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลมนัสขันธ์ บัณฑิตยานนท์)

.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ จิตต์นิภา ศรีไสย)

อติสรณ์ เรื่องจ้อย : การศึกษาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคกลาง (A STUDY OF TEACHERS' UTILIZATION OF LOCAL WISDOM IN THAI LANGUAGE SUBJECT AREA INSTRUCTION IN THE LOWER SECONDARY LEVEL IN SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION IN THE CENTRAL REGION)

อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. กมลมนัสขันธ์ บัณฑิตยานนท์ , 242 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคกลาง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่างครูภาษาไทย จำนวน 252 คน และสังเกตการสอนของครูภาษาไทยที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนภาษาไทย จำนวน 5 คน คนละ 2 ครั้ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ครูนำมาใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มากที่สุดมี 2 ประเภท คือ ประเภทขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อและศาสนา เรื่องการไหว้ครู และประเภทภาษาและวรรณกรรม เรื่องนิทานพื้นบ้าน โดยทั้ง 2 เรื่อง นำมาใช้มากที่สุดกับสาระวรรณคดีและวรรณกรรม ทั้งนี้ภูมิปัญญาที่ใช้ น้อยที่สุด คือ ประเภทศิลปกรรมและโบราณคดี เรื่อง ภาพเขียนบนผ้า

2. การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในด้านต่างๆ มีดังนี้

ด้านการวางแผนการสอน ครูภาษาไทยส่วนใหญ่รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นจากเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในกิจกรรมพัฒนาหลักสูตร เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เตรียมสื่อและเตรียมการวัดและประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในชั้นสอน โดยครูยกตัวอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบการบรรยายเนื้อหาภาษาไทย วัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนรัก และเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ครูเป็นผู้ผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในลักษณะของเอกสารหรือตำรา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ครูใช้แบบประเมินชิ้นงาน/ผลงาน ในการประเมินงานกลุ่ม ของนักเรียนที่มอบหมายให้ทำและนำเสนอ

3. ปัญหาที่พบมากที่สุดในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในแต่ละด้าน มีดังนี้ ด้านการวางแผนการสอน พบว่า ครูไม่มีเวลารวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า จำนวนสื่อที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมีไม่เพียงพอ ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ครูขาดความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. แนวทางแก้ปัญหาที่ครูภาษาไทยส่วนใหญ่เสนอ ได้แก่ การศึกษา รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การเข้าอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การขอบริจาคหรือขอยืมสื่อจากชุมชน และการเข้ารับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

ปีการศึกษา 2550

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4783760727 : MAJOR TEACHING THAI

KEY WORD : LOCAL WISDOM/ THE USE OF LOCAL WISDOM IN TEACHING AND LEARNING

ADISORN RUANGJUI : A STUDY OF TEACHERS' UTILIZATION OF LOCAL WISDOM IN THAI LANGUAGE SUBJECT AREA INSTRUCTION IN THE LOWER SECONDARY LEVEL IN SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION IN THE CENTRAL REGION. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. KAMONMANAT BUNDITYANOND, Ph.D. , 242 pp.

The purpose of this research was to study teacher's utilization of local wisdom in Thai language subject area instruction in the lower secondary level in schools under the office of the Basic Education Commission in the central region. Data were collected by using the questionnaires with 252 Thai language teachers, and observing five Thai language teachers who used local wisdom in their teaching twice per person. The data were analyzed by means of frequency, percentage and content analysis.

The findings of the study were as follows:

1. There were two types of local wisdom that teachers mostly used in Thai language instruction. The first type was traditions, beliefs and religions of paying homage to teachers. The second type was language and literature of local fables. Both types were mostly used with literature and prose content. The local wisdom that was used the least included fine arts and archeology in the fabric painting.

2. The teachers' utilization of the local wisdom in Thai language subject area instruction was presented in the following aspects. First, the aspect of instructional planning, most Thai language teachers collected the local wisdom from the documents, books, and related research studies. They employed the local wisdom to arrange curriculum development activities, write lesson plans, prepare teaching materials, and do assessment. Second, in the aspect of organizing instructional activities, they involved the local wisdom in their teaching to inspire the students' love and pride of their hometown by giving examples of local wisdom while lecturing. Third, in the aspect of instructional materials, they themselves used local wisdom to produce the materials such as documents or text books. Fourth, in the aspect of instructional assessment and evaluation, they evaluated their students by assigning them to do and present group projects.

3. The problems found in using the local wisdom in Thai instruction were as follows. In the aspect of instructional planning, teachers did not have enough time to collect the local wisdom. In the aspect of organizing instructional activities, teachers lacked of knowledge and understanding to utilize the local wisdom to manage teaching and learning activities. In the aspect of instructional materials, there was a problem of availability of teaching materials concerning the local wisdom. In the aspect of instructional assessment and evaluation, teachers lacked of knowledge to employ the local wisdom to assess and evaluate.

4. The guidelines to solve the problems suggested by most Thai language teachers included helping one another within the same group to study and collect the local wisdom; attending seminars concerning how to teach and organize learning activities by using the local wisdom; asking for donation or borrowing materials from the community; and attending seminars concerning how to assess and evaluate the teaching by using the local wisdom.

Department Curriculum, Instruction, and Educational Technology

Field of study Teaching Thai

Academic year 2007

Student's signature.....

Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีจากความเมตตาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลมนัสท์ บัณฑิตยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยแนะนำ ให้คำปรึกษา และ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ และเอื้อเฟื้อทุกสิ่งอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัย จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา เขี่ยมอรรถพรณ ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์จิตต์นิภา ศรีไสย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาได้ให้ คำแนะนำและเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ยิ่งขึ้น ตลอดจนขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยี การศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางวิชาการอันมีค่ายิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ไชยศิริ ปราโมช ณ อยุธยา อาจารย์ศิริวรรณ ฉายะเกษตริน และ อาจารย์ ดร. เพลินใจ พฤกษชาติรัตน ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้สละเวลาในการตรวจ พิจารณาและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือจนมีความสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ท่านผู้หญิงพูนทรัพย์ นพวงศ์ ที่ให้ทุนจากมูลนิธิ ศาสตราจารย์หม่อมหลวงจิราญุ-ศาสตราจารย์ท่านผู้หญิงพูนทรัพย์-นพวงศ์

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนสำหรับการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคกลาง ที่อำนวยความสะดวกและ ให้ความร่วมมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จผลด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆและน้องๆ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รวมถึงกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่ให้กำลังใจ และความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา

บุคคลที่สำคัญยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อบุญสม คุณแม่วงเดือน เรื่องจ้อย ที่ให้ชีวิต ให้กำลังใจ กำลังสติปัญญา ทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาเป็นอย่างดี รวมถึงบุคคลใน ครอบครัวที่ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอบแต่ผู้ที่กล่าวนามในข้างต้นและบุคคลผู้สนใจ นำไปใช้ประโยชน์ทุกท่าน ด้วยความรักและเคารพยิ่ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่.....	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	13
ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	13
ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	15
ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	17
ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	19
ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตภาคกลาง.....	28
การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	49
การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	52
แนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	66
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	74
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	84
การศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	84

บทที่	หน้า
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัย.....	85
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	89
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	95
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ.....	102
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	102
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ครูนำมา ใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	106
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูในการเรียน การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	117
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูใน การเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	131
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของครูในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	134
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	137
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ครูนำมา ใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	137
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูในการเรียน การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	139
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูใน การเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	149
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของครูในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	153
5 สรุปผลการวิจัย.....	158
สรุปผลการวิจัย.....	160

อภิปรายผลการวิจัย.....	168
ข้อเสนอแนะ.....	179
รายการอ้างอิง.....	181
ภาคผนวก.....	190
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและโรงเรียนที่ขอทดลองใช้เครื่องมือ.....	191
ภาคผนวก ข รายชื่อและหนังสือโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	201
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	209
แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับครูภาษาไทย.....	211
แบบบันทึกการสังเกตการเรียนการสอน.....	230
แบบสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตภาคกลาง.....	235
ภาคผนวก ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสังเกตการเรียนการสอน และตาราง แสดงรายละเอียดการสังเกตการเรียนการสอน.....	240
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	242

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	แสดงจำนวนโรงเรียน จำนวนประชากรครูภาษาไทยในเขตภาคกลาง และจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรครูภาษาไทยในการตอบแบบสอบถาม.....	86
2.	แสดงค่าร้อยละของการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในแต่ละจังหวัดในเขตภาคกลาง.....	88
3.	แสดงข้อมูลโรงเรียนในจังหวัดนครปฐมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรครูภาษาไทยที่ใช้ในการสังเกตการเรียนการสอน.....	89
4.	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	102
5.	แสดงจำนวนและร้อยละของอายุและการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูภาษาไทย.....	104
6.	แสดงจำนวนและร้อยละของประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูภาษาไทย.....	105
7.	แสดงค่าร้อยละและความถี่ของครูภาษาไทยที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ และศาสนา.....	107
8.	แสดงค่าร้อยละและความถี่ของครูภาษาไทยที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทภาษาและวรรณกรรม.....	109
9.	แสดงค่าร้อยละและความถี่ของครูภาษาไทยที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทศิลปกรรม และโบราณคดี.....	111
10.	แสดงค่าร้อยละและความถี่ของครูภาษาไทยที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทการเล่น ดนตรี และการพักผ่อนหย่อนใจ.....	113
11.	แสดงค่าร้อยละและความถี่ของครูภาษาไทยที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทบุคคลสำคัญ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และเทคโนโลยีพื้นบ้าน.....	115
12.	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาไทย จำแนกตามวิธีการสำรวจและรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	117
13.	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาไทย จำแนกตามการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในกิจกรรมพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	118

ตารางที่	หน้า
14. แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาไทย จำแนกตามการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	119
15. แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาไทย จำแนกตามวิธีการเตรียมสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	120
16. แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาไทยที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำแนกตามการเตรียมการวัดและประเมินผลในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	121
17. แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาไทย จำแนกตามการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	122
18. แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาไทย จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	123
19. แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาไทย จำแนกตามลักษณะของการจัดกิจกรรมที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	124
20. แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาไทย จำแนกตามลักษณะงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	125
21. แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาไทย จำแนกตามการใช้สื่อที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	125
22. แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาไทย จำแนกตามประเภทของสื่อที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	126
23. แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาไทย จำแนกตามวิธีที่ครูใช้ในการผลิตสื่อที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	127
24. แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาไทย จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	128
25. แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูภาษาไทย จำแนกตามวิธีวัดและประเมินผล การเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	129

ตารางที่	หน้า
26. แสดงจำนวนและคำร้อยละของครูภาษาไทย จำแนกตามเครื่องมือที่ใช้ในการวัด และประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย.....	130
27. แสดงจำนวนและคำร้อยละของครูภาษาไทย จำแนกตามปัญหาการใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่นในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	131
28. แสดงจำนวนและคำร้อยละของครูภาษาไทย จำแนกตามแนวทางแก้ปัญหาการใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	134

สารบัญภาพ

แผนภาพ

หน้า

1. กรอบแนวคิดของกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ 51